

23432 De situatie in het Midden-Oosten
Nr. 540 Brief van de ministers van Buitenlandse Zaken
en van Defensie

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 2 oktober 2024

Het kabinet volgt de ontwikkelingen in Libanon op de voet. Met deze brief informeren wij uw Kamer over de laatste stand van zaken.

Hulp aan Nederlanders

We zien dat het voor Nederlanders steeds lastiger wordt Libanon te verlaten, het scenario waarvoor we al langer waarschuwd in het meermaals herhaalde rode reisadvies. De veiligheidssituatie is nog onzekerder geworden en in het zuiden van het land wordt door grondtroepen gevochten.

We gaan Nederlanders actief helpen om het land te verlaten door repatriëring met de inzet van zowel commerciële als militaire middelen in samenwerking met andere landen. De Nederlanders die zich hebben aangemeld bij de Informatieservice hebben daarover vandaag een bericht gekregen. Overige Nederlanders die hulp willen Libanon te verlaten, roepen we op om zich aan te melden bij de Informatieservice. Daarnaast stuurt het ministerie van Defensie op vrijdag 4 oktober een Multi Role Tanker Transportvliegtuig (MRTT) naar Beiroet en zal daar Nederlanders ophalen die zich bij Buitenlandse Zaken hebben gemeld voor repatriëring. Op zaterdag 5 oktober wordt een tweede repatriëringsvlucht gepland. Indien de vluchten niet geheel vol zijn, worden conform internationale afspraken ook andere nationaliteiten meegenomen. Ook kan Nederland in de tussentijd op kleine schaal gebruik maken van hulp van partnerlanden.

Ter ondersteuning van onze ambassades en ter voorbereiding op mogelijke verdere escalatie, stuurt Nederland een Snel Consulaire Ondersteuningsteam (SCOT) naar Libanon. Ook wordt de capaciteit van de Nederlandse ambassade op Cyprus versterkt en vergroot defensie zijn logistieke footprint op Cyprus ter voorbereiding van een mogelijke evacuatie. De Nederlandse Ambassade in Libanon speelt een cruciale rol in de ondersteuning van Nederlanders in Libanon. De veiligheid van onze medewerkers en diens familieleden heeft daarbij onze constante aandacht. Het ministerie van Buitenlandse Zaken neemt waar nodig passende maatregelen om

de veiligheid van onze mensen te waarborgen. Nederland bereidt zich, met internationale partners, ook voor op mogelijke verdere escalatie en scenario's, waaronder in Israël.

Het ministerie van Buitenlandse Zaken houdt Nederlanders in Libanon op de hoogte van de ontwikkelingen en geldende adviezen via de BZ Informatieservice (e-mail en sms) en de website www.nederlandwereldwijd.nl (met o.a. het reisadvies en antwoorden op veelgestelde vragen). Nederlanders in nood kunnen 24 uur per dag, 7 dagen in de week contact opnemen met het ministerie via telefoonnummer +31 247 247 247.

Nederlanders in het buitenland zijn niet verplicht zich bij de ambassade in Libanon te registreren. Dientengevolge heeft Buitenlandse Zaken geen exacte informatie over de aantallen Nederlanders die zich in Libanon bevinden.

Aan Nederlanders die niet kunnen of willen vertrekken uit Libanon blijven wij adviseren om te zorgen voor voldoende voorraad eten, drinken, medicijnen en eventueel brandstof. De Nederlanders die niet vertrekken uit Libanon kan de Nederlandse ambassade in Libanon later waarschijnlijk geen hulp bieden.

Politieke situatie Libanon

Daags na de aanslag van Hamas in Israël op 7 oktober, intensiverde Hezbollah raketbeschietingen richting Israël aan de grens met Libanon. Wederzijdse beschietingen zijn sindsdien dagelijkse realiteit. Op 16 september verklaarde Israël het terugkeren van ontheemden uit Noord-Israël tot officieel oorlogsdoel. In het kader hiervan intensiveerden de luchtaanvallen van de IDF op aan de terroristische beweging Hezbollah toegeschreven doelen in Zuid-Libanon, de Beekaavallei en Zuid-Beiroet.

Op 27 september is daarbij Hassan Nasrallah, de leider van Hezbollah, omgekomen. Op 30 september kondigde de IDF een 'targeted and limited ground operation in Southern Lebanon' aan. Hierbij zouden Israëlische grondtroepen, ondersteund door de luchtmacht, de grens met Libanon, de zgn. blauwe lijn, zijn overgestoken. Volgens Israël richt de operatie zich op Hezbollah-doelen in het grensgebied, met als doel dat Hezbollah zich volledig terugtrekt uit de grensregio en zou de operatie een beperkt karakter houden qua geografie en tijdsbeslag. Hezbollah zet de beschietingen op Israël voort, en heeft daarbij ook enkele malen

gericht raketten afgevuurd op Tel Aviv. Deze zijn onderschept door Israël. Eerder vanavond vond een grootschalige aanval van Iran met ballistische raketten op Israël plaats. Het kabinet veroordeelt deze aanval ten zeerste. Dit is ook telefonisch aan de Iraanse minister van Buitenlandse Zaken overgebracht. In dat gesprek is Iran opgeroepen zich te onthouden van verdere aanvallen.

Het kabinet blijft de situatie nauwgezet volgen en staat daarover ook in regelmatig contact met de regeringen van Israël, Libanon, Iran en andere landen in de regio, als ook met VN speciaal coördinator voor Libanon, Jeanine Hennis - Plasschaert.

Het kabinet hecht aan de veiligheid van Israël en onderstreept Israëls recht op zelfverdediging op aanvallen zoals die door Iran en Hezbollah worden gepleegd. Voor het kabinet blijft een diplomatieke oplossing uiteindelijk de beste weg naar stabiliteit in de regio en veiligheid voor zowel Israël als Libanon. Nederland steunt de Franse en Amerikaanse initiatieven om tot een diplomatieke oplossing te komen met betrekking tot Israël en Libanon, waarbij de VN-Veiligheidsraadsresolutie 1701 leidend is. Ook is het zaak tot voortgang te komen ten aanzien van het verder vormgeven van een functionerende Libanese staat, op basis van VN- Veiligheidsraadsresolutie 1559.

Een voortdurend grondoffensief draagt in deze context niet bij aan de-escalatie. Duurzame veiligheid voor Israël en de regio is gebaat bij een staakt-het-vuren over de zgn. blauwe lijn. Deze boodschap draagt het kabinet in gesprekken uit. In het kader van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties spraken de minister-president en de minister van Buitenlandse Zaken met verschillende landen, waaronder Libanon, Israël, Iran, Egypte en de Golfstaten. Soortgelijke boodschappen werden daarbij overgebracht. In bilaterale gesprekken en via de EU roept het kabinet de partijen steeds op tot terughoudendheid.

Updates

Omdat er voortdurend nieuwe informatie bekend wordt, is op Rijksoverheid.nl een liveblog gestart. Daar wordt steeds de meest actuele informatie van de Rijksoverheid gedeeld. In het geval van grote nieuwe ontwikkelingen in Libanon of veranderingen in crisisrespons van de Rijksoverheid zal het kabinet uw Kamer nader informeren.

De minister van Buitenlandse Zaken,
C.C.J. Veldkamp

De minister van Defensie,
R.P. Brekelmans